ĢENERĀLADVOKĀTA NILSA VĀLA [*NILS WAHL*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 26. oktobrī [1]

Lieta C-679/15

Ultra-Brag AG
pret
Hauptzollamt Lörrach

(Finanzgericht Baden-Württemberg (Bādenes-Virtembergas Finanšu tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Kopienas Muitas kodekss — 202. panta 3. punkts — 212.a pants — Muitas parāds, kas radies, pretlikumīgi ievedot preces — Parādnieka jēdziens — Juridiskas personas darbinieks, kas ir atbildīgs par preču pretlikumīgo ievešanu — Darbinieka rīcības vai zināšanu attiecināšana uz darba devēju

1. Kādā mērā darba devējs ir atbildīgs par muitas parādu, kas ir radies tādējādi, ka viens no tā darbiniekiem, veicot viņam uzticētos uzdevumus, ir pārkāpis muitas pienākumus? Tas ir jautājums, uz ko Tiesai ir lūgts atbildēt šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu.

2. Šis *Finanzgericht Baden-Württemberg* (Bādenes-Virtembergas Finanšu tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz pareizu Regulas (EEK) Nr. 2913/92 [2] 202. panta 3. punkta pirmajā un otrajā ievilkumā definētā jēdziena "parādnieks" interpretāciju un precīzāk – uz kritērijiem, saskaņā ar kuriem juridiska persona var tikt atzīta par atbildīgu par tās darbinieku rīcību. Tāpat iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai "acīmredzama nolaidība" Muitas kodeksa 212.a panta izpratnē ietver iespējamu darbinieka nolaidību.

I – Atbilstošās tiesību normas

3. Muitas kodeksa 38. panta 1. punktā ir noteikts:

"Kopienas muitas teritorijā ievestās preces pavada persona, kas tās nevilcinoties nogādā Kopienā pa muitas dienestu noteiktu maršrutu saskaņā ar šo dienestu norādījumiem, ja tādi ir doti:

a) muitas iestāžu norādītā muitas iestādē vai jebkurā citā šo dienestu norādītā vai atļautā vietā, vai

[..]."

1 — Oriģinālvaloda – angļu.

2 — Padomes 1992. gada 12. oktobra Regula par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1992, L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Muitas kodekss") grozītajā redakcijā, kas ir piemērojama lietas faktu rašanās laikā, proti, 2010. gada maijā.

4. Muitas kodeksa 40. pantā ir paredzēts:

"Preces, kas nonāk Kopienas muitas teritorijā, muitai uzrāda persona, kas ieved preces šajā teritorijā, vai attiecīgi tā persona, kura uzņemas atbildību par preču pārvadāšanu pēc ievešanas, izņemot gadījumos, kad tās pārvadā ar transportlīdzekļiem, kuri tikai šķērso Kopienas muitas teritorijas teritoriālos ūdeņus vai gaisa telpu, šajā teritorijā neapstājoties. Persona, kas uzrāda preces, atsaucas uz kopsavilkuma deklarāciju vai muitas deklarāciju, kas iepriekš iesniegta par precēm."

5. Muitas kodeksa 185. panta 1. punktā ir noteikts:

"Kopienas preces, kas pēc izvešanas no Kopienas muitas teritorijas tiek šajā teritorijā atvestas atpakaļ un laistas brīvā apgrozībā triju gadu laikā, pēc attiecīgās personas lūguma atbrīvojamas no ievedmuitas nodokļiem.

[..]"

6. Muitas kodeksa 202. pantā ir paredzēts:

"1. "Ievedmuitas parāds rodas:

a) pretlikumīgi Kopienas muitas teritorijā ievedot ar ievedmuitas nodokli apliekamās preces vai

[..].

Šajā pantā "pretlikumīga ievešana" nozīmē jebkādu ievešanu, pārkāpjot 38.–41. pantu [..].

3. Parādnieks ir:

— jebkura persona, kas pretlikumīgi ievedusi šādas preces,

— jebkura persona, kas piedalījusies preču pretlikumīgā ievešanā un apzinājusies, vai kurai būtu bijis jāapzinās, ka šāda ievešana ir pretlikumīga, un

— ikviena persona, kas ieguvusi vai turējusi attiecīgās preces un apzinājusies, vai kurai preču saņemšanas vai iegūšanas brīdī būtu bijis jāapzinās, ka tās ievestas pretlikumīgi."

7. Muitas kodeksa 212.a pantā ir noteikts:

"Ja muitas noteikumi paredz labvēlīga tarifa režīmu precēm to rakstura vai paredzētā galapatēriņa dēļ vai ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļu atvieglojumus vai daļēju vai pilnīgu atbrīvošanu no tiem saskaņā ar 21., 82., 145. vai 184. līdz 187. pantu, šādu labvēlīga tarifa režīmu, atvieglojumus vai atbrīvojumus piemēro arī gadījumos, kad muitas parāds ir jāmaksā saskaņā ar 202. līdz 205., 210. vai 211. pantu, ar nosacījumu, ka attiecīgās personas rīcība neietver maldināšanu vai acīmredzamu nolaidību un persona sniedz pierādījumus, ka ir ievēroti pārējie nosacījumi labvēlīga tarifa režīma, atvieglojumu vai atbrīvojumu piemērošanai."

II – Fakti, tiesvedība un uzdotie jautājumi

8. Prasītāja pamatlietā *Ultra-Brag AG* ir loģistikas uzņēmums, kura juridiskā adrese ir Šveicē un kurš tostarp piedāvā transporta pakalpojumus Eiropas iekšējos ūdeņos.

9. *Ultra-Brag* 2010. gada 25. maijā no ES muitas teritorijas uz Šveici ar kuģi *MS Aargau* izveda divus transformatorus, katru no tiem ar divām spolēm.

10. Tajā pašā dienā *Ultra-Brag* tika informēta, ka vienam no tās kuģiem, kam nākamajā dienā plkst. 11:00 Strasbūrā (Francija) bija jāpieņem pārvadāšanai 301 tonnu smaga turbīna un jānogādā tā Antverpenē (Beļģija), ir radušās tehniskas problēmas un tādēļ tas nav izmantojams šā pārvadājuma veikšanai. Par abiem pārvadājumiem bija atbildīgs *L*, kurš ir eksperts smagsvara kravu pārvadāšanā un kuru prasītāja nodarbināja kā "lielo klientu apkalpošanas menedžeri". Kamēr *L* meklēja aizstājējkuģi, viņš arī apsvēra iespēju uz Strasbūru novirzīt *MS Aargau*, no kura vēl nebija izkrauts viens transformators un divas tā spoles, un tur iekraut turbīnu. Ja *L* izvēlētos šo rīcības variantu, gan turbīna, gan transformators būtu jāved atpakaļ uz Šveici, kur transformators un tā spoles tiktu izkrauti. Pēc tam *MS Aargau* būtu jānogādā turbīna Antverpenē.

11. *L* vērsās kompetentajos Šveices dienestos, lai uzzinātu par šāda starppārvadājuma muitas režīmu. Šveices dienesti pauda nostāju, ka to ieskatā pagaidu eksports uz ES muitas teritoriju nerada problēmas, taču par plānoto pārvadājumu būtu jāinformē kompetentie Vācijas muitas dienesti (šajā gadījumā *Zollamt Weil am Rhein-Schusterinsel*, Vailas pie Reinas Šusterinselas [*Weil am Rhein-Schusterinsel*] muitas iestāde)[3]. Taču, atrodoties ceļā uz turieni, *L* automašīna sabojājās, kā rezultātā kompetentie Vācijas muitas dienesti netika informēti.

12. *L* mēģinājums atrast aizstājējkuģi bija nesekmīgs, un tajā pašā vakarā, pēc *Weil am Rhein-Schusterinsel* muitas iestādes slēgšanas, lai nenokavētu iekraušanas termiņu Strasbūrā, *L* uzdeva *MS Aargau* kapteinim, kurš arī ir *Ultra-Brag* darbinieks, doties uz Strasbūru un iekraut turbīnu, atstājot kuģī transformatoru un spoles. Šķērsojot robežu ceļā no Šveices uz Vāciju, transformators un spoles netika uzrādīti muitas dienestiem.

13. Nākamajā dienā, proti, 2010. gada 26. maijā, *L* sazinājās ar kompetentajiem Vācijas muitas dienestiem un informēja tos par transformatora un to spoļu atpakaļievešanu.

14. 2010. gada 27. maijā *MS Aargau* atgriezās Bāzeles (Šveice) Reinas ostā, lai izkrautu transformatoru un abas spoles. Šajā brīdī Vācijas muitas dienesti pārbaudes laikā identificēja šīs preces uz kuģa.

15. Ar 2010. gada 9. augusta paziņojumu par ievedmuitas nodokli atbildētāja pamatlietā *Hauptzollamt Lörrach* (Lerahas [*Lörrach*] Galvenā muitas pārvalde, Vācija) noteica, ka *Ultra-Brag* viena pati ir atbildīga par muitas nodokļa samaksu EUR 122 470,07 apmērā saistībā ar transformatoru un abām tā spolēm.

16. Pēc tam, kad iebildums par minēto paziņojumu bija noraidīts, *Ultra-Brag* uzsāka tiesvedību iesniedzējtiesā un apgalvoja, ka muitas nodokļa noteikšana ir nelikumīga, jo ir izpildīti Muitas kodeksa 212.a pantā izklāstītie noteikumi atbrīvojuma piemērošanai. *Ultra-Brag* apgalvoja, ka tā nav vainojama acīmredzamā nolaidībā, uzticot attiecīgo preču pārvadājumu savam darbiniekam *L*. Arī *L* nevarot tikt vainots acīmredzamā nolaidībā.

17. Tā kā *Finanzgericht Baden-Württemberg* (Bādenes-Virtembergas Finanšu tiesa) bija šaubas, vai darba devējs var tikt uzskatīts par parādnieku attiecībā uz muitas parādu Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmā un otrā ievilkuma izpratnē un vai "acīmredzama nolaidība" Muitas kodeksa 212.a panta izpratnē ietver iespējamu darbinieka nolaidību, tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus trīs prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Muitas kodeksa] 202. panta 3. punkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka juridiskai personai saskaņā ar [Muitas kodeksa] 202. panta 3. punkta pirmo ievilkumu kā preču ievedējai rodas muitas parāds, ja preču pretlikumīgo ievešanu, veicot darbības savas kompetences ietvaros, ir izraisījis tās darbinieks, kurš nav tās likumīgais pārstāvis?

3 — Bāzelē, kā to ir izskaidrojusi iesniedzējtiesa, ir trīs valstu muitas iestāde, kas ir izveidota, lai atvieglotu muitošanas procedūras ūdensceļu pārvadājumiem pa Reinu. Tomēr ar šo struktūru nav notikusi valsts muitas dienesta suverēno pilnvaru deleģēšana citas valsts dienestam.

2) Ja atbilde uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir noliedzoša:

Vai [Muitas kodeksa] 202. panta 3. punkta otrais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka

a) ir uzskatāms, ka juridiska persona (arī tad) ir piedalījusies preču pretlikumīgā ievešanā, ja šajā ievešanā savas kompetences ietvaros ir piedalījies tās darbinieks, kurš nav tās likumīgais pārstāvis, un

b) juridiskas personas piedalīšanās preču pretlikumīgā ievešanā, ņemot vērā subjektīvo kritēriju, ka tā "ir apzinājusies vai [tai] būtu bijis jāapzinās, ka šāda ievešana ir pretlikumīga", ir vērtējama, ievērojot par šo lietu atbildīgās fiziskās personas rīcību, arī tad, ja tā nav juridiskās personas likumīgais pārstāvis?

3) Ja atbilde uz pirmo vai otro prejudiciālo jautājumu ir apstiprinoša:

Vai [Muitas kodeksa] 212.a pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, izvērtējot, vai attiecīgās personas rīcībā ir konstatējama apzināta maldināšana vai acīmredzama nolaidība, juridiskas personas gadījumā ir jāņem vērā tikai juridiskās personas vai tās struktūrvienību rīcība vai arī tai ir jāuzņemas atbildība par tādas fiziskas personas rīcību, kura ir tās darbinieks un kura ir atbildīga par attiecīgo lietu savu darba uzdevumu ietvaros?"

18. Komisija ir iesniegusi rakstveida apsvērumus. Atbilstoši Tiesas Reglamenta 76. panta 2. punktam tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai nav noturēta.

III – Analīze

A – *Ievadpiezīmes par muitas parāda rašanos*

19. Ievedmuitas parāds parasti rodas "muitošanas" brīdī vai, runājot Muitas kodeksa 201. panta 1. punkta a) apakšpunkta terminoloģijā – kad ar ievedmuitas nodokli apliekamās preces tiek laistas brīvā apgrozībā. Saskaņā ar Muitas kodeksa 201. panta 2. un 3. punktu parāda rašanās ir piesaistīta attiecīgās muitas deklarācijas pieņemšanai un par parādnieku tiek uzskatīts deklarētājs [4] un netiešas pārstāvības gadījumā [5] – persona, kuras uzdevumā ir aizpildīta muitas deklarācija.

20. Savukārt, ja noteikumi par muitas procedūrām netiek ievēroti, muitas parāda rašanās ir piesaistīta muitas pienākumu neizpildei un uz to attiecas Muitas kodeksa 202.–205. pants. Iesniedzējtiesā izskatāmajā lietā transformators un divas spoles tika ievestas ES muitas teritorijā, taču netika nogādātās kompetentajos muitas dienestos – šajā gadījumā *Weil am Rhein-Schusterinsel* muitas iestādē – vai uzrādītas tiem, kā prasīts Muitas kodeksa 38. un 40. pantā. Rezultātā ievedmuitas parāds radās saistībā ar preču "pretlikumīgu ievešanu" ES muitas teritorijā atbilstoši Muitas kodeksa 202. panta 1. punkta a) apakšpunktam.

4 — "Deklarētājs" Muitas kodeksa 4. panta 18. punktā ir definēts kā persona, kas aizpilda muitas deklarāciju savā vārdā, vai personu, kuras vārdā tiek aizpildīta muitas deklarācija.

5 — "Netieša pārstāvība" ir definēta Muitas kodeksa 5. panta 2. punktā un attiecas uz pārstāvi, kas rīkojas savā vārdā, bet otras personas uzdevumā.

21. Kad preces, par kurām ir jāmaksā muitas nodoklis, tiek pretlikumīgi ievestas ES muitas teritorijā, Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajā, otrajā un trešajā ievilkumā ir identificētas trīs iespējamas parādnieku kategorijas, kuri ir atbildīgi par muitas parādu [6], proti: i) persona, kura ir pretlikumīgi ievedusi šādas preces; ii) persona, kura ir piedalījusies preču pretlikumīgā ievešanā un apzinājusies, vai kurai būtu bijis jāapzinās, ka šāda ievešana ir pretlikumīga; un iii) persona, kas ir ieguvusi vai turējusi attiecīgās preces un apzinājusies, vai kurai preču saņemšanas vai iegūšanas brīdī būtu bijis jāapzinās, ka tās ir ievestas pretlikumīgi.

22. Zināmā mērā varētu teikt, ka Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta trīs ievilkumos ir izteikta zināma gradācija attiecībā uz tās personas iesaistīšanos, kas ir atzīta par parādnieku tāpēc, ka tā ir piedalījusies preču pretlikumīgajā ievešanā ES muitas teritorijā. Pirmais ievilkums attiecas uz personu, kura ir pretlikumīgi ievedusi preces, proti, personu, kurai parasti būtu bijis jākārto muitošanas procedūras un jāizpilda deklarētāja pienākumi, savukārt otrais un trešais ievilkums attiecas uz personām, kuras, lai gan tās nav atbildīgas par muitošanas veikšanu atbilstoši Muitas kodeksam, tomēr ir iesaistītas vai nu pirms, vai tieši pēc pretlikumīgās ievešanas [7]. Atbilstoši pirmajam ievilkumam parādnieka atbildība ir stingra, savukārt otrajā un trešajā ievilkumā parādās subjektīvs elements – par parādniekiem kļūst tikai personas, kuras apzinājās vai kurām būtu bijis jāapzinās, ka šāda ievešana ir pretlikumīga.

B – *Par pirmo prejudiciālo jautājumu*

23. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, kad juridiska persona kļūst atbildīga par muitas parādu atbilstoši Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajam ievilkumam, proti, kā persona, kas ir pretlikumīgi ievedusi preces ES muitas teritorijā. Konkrētāk, iesniedzējtiesa jautā, vai šāda atbildība rodas, kad viens no sabiedrības darbiniekiem, kas nav tās likumīgais pārstāvis [8], ir izraisījis pretlikumīgo ievešanu, rīkojoties savas kompetences ietvaros. Turpinājumā es izskaidrošu, kāpēc uz šo jautājumu principā būtu jāatbild apstiprinoši.

24. Vispirms ir jānorāda, ka Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajā ievilkumā ir minēta "persona", kas ir ievedusi preces, nenorādot sīkāk, vai tā ir fiziska vai juridiska persona. Tomēr no Muitas kodeksa 4. panta 1. punkta izriet, ka jēdziens "persona" ietver gan fiziskas, gan juridiskas personas. Turklāt Tiesa ir apstiprinājusi, ka darba devējs var kļūt par muitas parāda parādnieku atbilstoši pirmajam ievilkumam (vai nu individuāli, vai solidāri kopā ar darbinieku), ja var uzskatīt, ka šis darba devējs "būtībā ir veicis preču pretlikumīgu ievešanu" [9] vai, citiem vārdiem sakot, "pats ir pretlikumīgi ievedis preces" [10]. No tā es izdaru secinājumu, ka *Ultra-Brag*, kas ir juridiska persona, principā varētu kļūt par parādnieku atbilstoši Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajam ievilkumam [11].

25. Tomēr neatbildēts vēl paliek jautājums, kādos nosacījumos šāda atbildība iestāsies?

6 — Kad par muitas parāda samaksu ir atbildīgi vairāki parādnieki, tie saskaņā ar Muitas kodeksa 213. pantu par šādu parādu ir atbildīgi solidāri.

7 — Ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona [*P. Cruz Villalón*] secinājumi lietā *Jestel*, C-454/10, EU:C:2011:488, 36. punkts.

8 — Iesniedzējtiesa atsaucas uz sabiedrības institūcijām, vācu valodā – "Organe".

9 — Spriedumi, 2004. gada 23. septembris, *Spedition Ulustrans*, C-414/02, EU:C:2004:551, 26. punkts, un 2005. gada 3. marts, *Papismedov* u.c., C-195/03, EU:C:2005:131, 39. punkts.

10 — Spriedums, 2004. gada 23. septembris, *Spedition Ulustrans*, C-414/02, EU:C:2004:551, 29. punkts.

11 — Skat. arī Gormley, L., *EU Law of Free Movement of Goods and Customs Union*, Oxford University Press, Oksforda, 2009, 335. lpp., 40. zemsvītras piezīme.

26. Iesniedzējtiesa pauž nostāju, ka juridiska persona var kļūt par muitas parādnieku atbilstoši Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajam ievilkumam vai nu, ja tā pati (ar tās likumīgo pārstāvju starpniecību) ved preces, vai, ja pretlikumīgā ievešana ir "darba devēja rīcības tiešās sekas". Tā kā iesniedzējtiesas ieskatā nevar tikt uzskatīts, ka *Ultra-Brag* ir vedusi preces pati [12], tās atbildība uz Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmā ievilkuma pamata ir atkarīga no tā, vai pietiek ar to, ka preču pretlikumīgā ievešana ES muitas teritorijā bija tās darbinieka, šajā gadījumā *L* – kurš bija atbildīgs par pārvadājumu un kurš deva norādījumus kuģa kapteinim doties uz Strasbūru –, rīcības tiešas sekas, vai arī, lai konstatētu atbildību, var tikt ņemta vērā tikai likumīgo pārstāvju rīcība.

27. Komisija uzskata, ka, lai iestātos darba devēja – juridiskas personas – atbildība uz Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmā ievilkuma pamata, pietiek ar to, ka darbinieks, kurš faktiski ir ievedis preces ES muitas teritorijā – šajā gadījumā kuģa kapteinis –, to ir veicis viņam uzticēto uzdevumu ietvaros un/vai savas kompetences ietvaros un izmantojot darba devējam piederošu transporta līdzekli.

28. Turpinājumā es sniegšu savu viedokli par šo jautājumu.

29. Vispirms ir jāatgādina par atšķirībām starp dažādajām muitas parādnieku kategorijām, kuras ir identificētas Muitas kodeksa 202. panta 3. punktā (skat. iepriekš 21. un 22. punktu). Atbilstoši pirmajam ievilkumam parādnieks ir persona, kura *pretlikumīgi ieved preces* ES muitas teritorijā, tas ir, persona, kura faktiski ir ievedusi preces un kurai būtu bijis tās jāuzrāda kompetentajiem muitas dienestiem [13]. Nav strīda par to, ka pamatlietā šī persona ir kuģa kapteinis. Tādējādi attiecīgais jautājums ir, vai *viņa* rīcība ir attiecināma uz *Ultra-Brag*.

30. Es izslēgtu iespēju, ka tikai likumīgo pārstāvju rīcība varētu tikt ņemta vērā, lai konstatētu atbildību, pamatojoties uz Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmo ievilkumu. Kā norāda Komisija, šāda interpretācija būtu pretrunā šīs tiesību normas mērķim, proti, plaši definēt personas, kuras var būt muitas parādnieki [14]. Turklāt tā rezultātā jebkura sabiedrība, kas pārsniedz noteiktu lielumu, izvairītos no atbildības uz šā pirmā ievilkuma pamata, jo ir ļoti maz ticams, ka kādas lielas sabiedrības likumīgais pārstāvis – parasti direktors vai cits vadības loceklis – vadītu tās kuģus vai automašīnas. Visbeidzot, šāda interpretācija nav atbalstīta arī Tiesas judikatūrā, kurā ir skaidri noteikts, ka darba devējs var būt parādnieks vai nu viens pats, vai solidāri – kopā ar tā *darbinieku* atbilstoši Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajam ievilkumam [15].

31. Tāpat, lai konstatētu *Ultra-Brag* atbildību, nav noteicoši, vai norādījumus kapteinim, kuru rezultātā ir notikusi transformatora un abu tā spoļu pretlikumīgā ievešana ES muitas teritorijā, bija devis *Ultra-Brag* likumīgais pārstāvis. Manuprāt, ir pietiekami ar to, ka darbinieks *L* bija kompetents dot šādu norādījumu un ka kuģa kapteinim bija tas jāievēro. Šajā ziņā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *L* bija menedžeris sabiedrības eksporta departamentā, kurš bija atbildīgs par attiecīgo pārvadājumu, un ka kapteinis vienmēr konkrētus norādījumus par to, kā rīkoties saistībā ar gaidāmu pārvadājuma uzdevumu, saņēma vai nu no muitas aģenta, vai kādas *L* departamentā strādājošas personas. Tādējādi, lai gan iesniedzējtiesai ir jāpārbauda fakti, Tiesai sniegtajā informācijā nav nekā, kas norādītu, ka *L*, kad viņš *MS Aargau* kapteinim deva rīkojumu veikt konkrēto pārvadājumu, rīkojās ārpus savu pilnvaru robežām vai arī ka kapteinis, izpildot *L* rīkojumu, pieļāva kļūdu.

12 — Iesniedzējtiesa atzīst, ka preces ar *MS Aargau* tika pārvietotas *Ultra-Brag* uzdevumā, taču, ņemot vērā, ka *MS Aargau* kapteinis bija tikai *Ultra-Brag* darbinieks (nevis likumīgais pārstāvis), iesniedzējtiesa secina, ka nevar tikt uzskatīts, ka *Ultra-Brag* ir vedusi preces pati.

13 — Spriedums, 2004. gada 4. marts, *Viluckas* un *Jonusas*, C-238/02 un C-246/02, EU:C:2004:126, 29. punkts, un ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona secinājumi lietā *Jestel*, C-454/10, EU:C:2011:488, 36. punkts. Skat arī spriedumus, 2004. gada 23. septembris, *Spedition Ulustrans*, C-414/02, EU:C:2004:551, 26. punkts, un 2005. gada 3. marts, *Papismedov* u.c., C-195/03, EU:C:2005:131, 39. punkts.

14 — Spriedumi, 2004. gada 23. septembris, *Spedition Ulustrans*, C-414/02, EU:C:2004:551, 25. punkts, un 2005. gada 3. marts, *Papismedov* u.c., C-195/03, EU:C:2005:131, 38. punkts.

15 — Spriedums, 2004. gada 23. septembris, *Spedition Ulustrans*, C-414/02, EU:C:2004:551, 29. punkts.

32. Līdz šim Tiesa darba devēja atbildību, pamatojoties uz Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmo ievilkumu, ir definējusi tikai negatīvi. Šajā ziņā Tiesa ir uzsvērusi, ka šāda atbildība nevar būt automātiska, jo tas atņemtu jēgu 202. panta 3. punkta otrajam un trešajam ievilkumam [16]. Tā turklāt ir lēmusi, ka šādas atbildības konstatēšanai nepietiek ar faktu, ka "darbinieka rīcība ir saistīta ar darba devēja uzticēto uzdevumu izpildi" [17].

33. Šajā konkrētajā lietā *MS Aargau* kapteinis, kurš bija *Ultra-Brag* darbinieks, *Ultra-Brag* uzdevumā veica transformatora un divu tā spoļu pārvadājumu, izmantojot *Ultra-Brag* ekspluatētu kuģi un pamatojoties uz cita *Ultra-Brag* darbinieka norādījumiem, kurš bija atbildīgs par šo preču pārvadāšanu. Manuprāt ar to pietiek, lai tādu darba devēju kā *Ultra-Brag* atzītu par atbildīgu par muitas parādu atbilstoši Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajam ievilkumam.

34. Turpinājumā es izskaidrošu, kā mans secinājums ir saderīgs ar iepriekš 32. punktā izklāstītajiem Tiesas izteikumiem.

35. Pirmkārt, nav sīkāk jāpaskaidro, ka ir jāpastāv ārējai robežai attiecībā uz darba devēja atbildību par darbinieka rīcību. Precīzā šīs atbildības robeža nav jautājums, uz kuru ir jāatbild šajā lietā. Pietiek norādīt, ka, ja darbinieks rīkojas ārpus viņam uzticēto uzdevumu robežām, piemēram, neievērojot rīkojumus vai norādījumus, ir iespējams, ka darba devējs var izvairīties no atbildības atbilstoši Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajam ievilkumam. Tomēr iesniedzējtiesā izskatāmajā lietā, šķiet, kuģa kapteinis ievēroja tā darbinieka sniegtos norādījumus, kuram bija uzticēts attiecīgais pārvadājums.

36. Turklāt gadījumos, kad darbinieks ir iesaistīts preču pretlikumīgā pārvietošanā pāri valsts robežai, darba devējs parasti nekļūtu par parādnieku atbilstoši Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajam ievilkumam, ja vien nevarētu tikt pierādīts, ka preces ir tikušas pretlikumīgi pārvietotas darba devēja uzdevumā [18].

37. Visbeidzot, *Ultra-Brag* atzīšana par atbildīgu par muitas parādu pamatlietā, balstoties uz pamatojumu, kas ir izklāstīts iepriekš 33. punktā, manuprāt, nenozīmētu, ka darba devējs atbilstoši Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajam ievilkumam tiktu automātiski padarīts par parādnieku jebkurā situācijā, kurā darbinieka rīcība ir saistīta ar darba devēja uzticēto uzdevumu izpildi. Kā norāda Komisija, ja *MS Aargau* kapteinis šajā pašā braucienā kopā ar transformatoru un spolēm būtu pārvadājis viņam pašam piederošu aprīkojumu vai citas preces, tāpat tiktu uzskatīts, ka viņa rīcība ir saistīta ar *Ultra-Brag* uzticēto uzdevumu izpildi, taču *Ultra-Brag* saskaņā ar Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmo ievilkumu izvairītos no atbildības par muitas parādu saistībā ar šādām papildu precēm, jo kapteinis attiecībā uz šīm precēm būtu rīkojies ārpus viņam uzticētajiem uzdevumiem un tādējādi – ne *Ultra-Brag* uzdevumā.

38. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz *Finanzgericht Baden-Württemberg* (Bādenes-Virtembergas Finanšu tiesa) uzdoto pirmo prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi: Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka juridiska persona kļūst par muitas parādnieku atbilstoši šim ievilkumam, ja kāds no tās darbiniekiem, kurš nav likumīgais pārstāvis, ir pretlikumīgi ievedis preces ES muitas teritorijā, rīkojoties viņam uzticēto uzdevumu ietvaros un/vai savas kompetences ietvaros.

16 — Spriedums, 2004. gada 23. septembris, *Spedition Ulustrans*, C-414/02, EU:C:2004:551, 40. punkts.

17 — Spriedums, 2004. gada 23. septembris, *Spedition Ulustran*, C-414/02, EU:C:2004:551, 42. punkts.

18 — Skat. spriedumus, 2004. gada 4. marts, *Viluckas* un *Jonusas*, C-238/02 un C-246/02, EU:C:2004:126, un 2005. gada 3. marts, *Papismedov* u.c., C-195/03, EU:C:2005:131.

39. Ņemot vērā atbildi uz pirmo jautājumu, nav jāatbild uz otro jautājumu, kurš rodas tikai tad, ja *Ultra-Brag* nevar tikt atzīta par atbildīgu par muitas parādu atbilstoši Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta pirmajam ievilkumam. Pilnīguma labad es tomēr sniegšu viedokli par problēmām, kas ir izvirzītas šajā otrajā jautājumā.

C – *Par otro prejudiciālo jautājumu*

40. Otrais jautājums attiecas uz jēdziena "parādnieks" interpretāciju Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta otrajā ievilkumā. Kvalificēšana par "parādnieku" šajā tiesību normā ir pakārtota diviem kumulatīviem nosacījumiem. Pirmais nosacījums, kas ir objektīvs, attiecas uz piedalīšanos pretlikumīgā ievešanā. Otrais nosacījums ir subjektīvs, un atbilstoši tam ir nepieciešams, lai personas, kas ir piedalījušās, šādi būtu rīkojušās, noteiktā mērā zinot par pretlikumīgo ievešanu [19]. Iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai darbinieka "piedalīšanās" preču pretlikumīgajā ievešanā varētu tikt attiecināta uz darba devēju un vai otrajā ievilkumā paredzētais subjektīvais kritērijs varētu tikt izvērtēts, atsaucoties uz šo darbinieku.

41. Jēdziena "piedalīšanās" objektīvais elements Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta otrajā ievilkumā ir jāinterpretē plaši. Pietiek ar to, ka persona kaut kādā veidā, pat netieši, ir piedalījusies pretlikumīgajā darbībā [20]. Darba devējs, piemēram, var kļūt par muitas parāda parādnieku, ja pretlikumīgā ievešana ir notikusi, izmantojot viņa līdzekļus vai personālu [21]. Runājot par darbinieka "piedalīšanās" attiecināšanu uz darba devēju, ir piemērojama tāda pati argumentācija kā attiecībā uz pirmo jautājumu. Tādējādi, ja darbinieks rīkojas viņam uzticēto uzdevumu ietvaros un/vai savas kompetences ietvaros, darbinieka rīcība būtu jāattiecina uz darba devēju.

42. Runājot par subjektīvo elementu, proti, apstākli, ka "persona, kas piedalās", apzinājās vai viņai būtu bijis jāapzinās par to, ka preču ievešana ir pretlikumīga, es norādīšu turpmāko.

43. Pirmkārt, ja zināšanas attiecināšana tiktu aprobežota tikai ar sabiedrības likumīgajiem pārstāvjiem, manuprāt – kā norādīts manā atbildē uz pirmo jautājumu –, tiktu nevajadzīgi ierobežots iespējamo parādnieku loks (skat. iepriekš 30. punktu). Noteikta lieluma sabiedrības varētu izvairīties no atbildības, deleģējot atbildību par pārvadājuma un muitas procedūru veikšanu saviem darbiniekiem. Turklāt, kā norāda Komisija, lielāku sabiedrību likumīgie pārstāvji tikai retos gadījumos tiek informēti par konkrētu sūtījumu.

44. Šajā konkrētajā lietā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir norādīts, ka *L* bija atbildīgs par pārvadājumu (skat. iepriekš 31. punktu). Attiecīgi, lai noteiktu, vai ir izpildīts subjektīvais nosacījums, būtu jāņem vērā viņa zināšanas.

45. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *L* bija persona, kas deva norādījumu kapteinim vadīt kuģi, zinot, ka, ja šis norādījums tiktu izpildīts, transformators un tā spoles tiktu ievestas ES muitas teritorijā, tās neuzrādot kompetentajiem Vācijas muitas dienestiem. Tāpat no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Šveices muitas dienesti bija norādījuši *L*, ka par plānoto pārvadājumu ir jāinformē kompetentie Vācijas muitas dienesti. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai ar to pietiek, lai tajā izskatāmajā lietā būtu izpildīts otrais kritērijs. Tomēr šajā ziņā būtu jānorāda – kā to uzsver Komisija –, ka vārdi "būtu bijis jāapzinās" attiecas uz informēta un rūpīga uzņēmēja uzvedību [22], ar ko ir domāts, piemēram, ka darba devējs nevarētu izvairīties no atbildības tikai tāpēc, ka atbildīgajam darbiniekam nebija pietiekamu juridisko zināšanu par ievērojamo muitas procedūru.

19 — Spriedums, 2011. gada 17. novembris, *Jestel*, C-454/10, EU:C:2011:752, 15. punkts un tajā minētā judikatūra.

20 — Spriedums, 2011. gada 17. novembris, *Jestel*, C-454/10, EU:C:2011:752, 16. un 17. punkts.

21 — Spriedums, 2004. gada 23. septembris, *Spedition Ulustrans*, C-414/02, EU:C:2004:551, 30. punkts.

22 — Spriedums, 2011. gada 17. novembris, *Jestel*, C-454/10, EU:C:2011:752, 22. punkts.

46. Ņemot vērā iepriekš minēto, iesaku Tiesai uz *Finanzgericht Baden-Württemberg* (Bādenes-Virtembergas Finanšu tiesa) prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi: Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta otrais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka juridiska persona kļūst par muitas parādnieku atbilstoši šim ievilkumam, kad kāds no tās darbiniekiem, kurš nav likumīgais pārstāvis, ir piedalījies pretlikumīgā preču ievešanā ES muitas teritorijā, rīkojoties viņam uzticēto uzdevumu ietvaros un/vai savas kompetences ietvaros, ja darba devējs apzinājās vai viņam būtu bijis jāapzinās, ka šāda ievešana ir pretlikumīga – tas ir jānosaka, atsaucoties uz darbinieku, kuram attiecīgā lieta ir uzticēta.

D – *Par trešo prejudiciālo jautājumu*

47. Trešais iesniedzējtiesas jautājums rodas tikai gadījumā, ja atbilde uz pirmo vai otro jautājumu, kā es to ierosinu, ir apstiprinoša. Iesniedzējtiesa vēlas saņemt norādes par to, kā ir interpretējams Muitas kodeksa 212.a pants, kurā – ievērojot zināmus nosacījumus – ir pieļauti atbrīvojumi no muitas nodokļa, kas ir radies tostarp atbilstoši Muitas kodeksa 202. pantam. Kaut arī iesniedzējtiesa uzskata, ka šajā lietā ir izpildītas prasības, lai piemērotu Muitas kodeksa 185. panta 1. punktā (uz kuru ir atsauce Muitas kodeksa 212.a pantā) paredzēto atbrīvojumu no muitas nodokļa attiecībā uz ES muitas teritorijā atpakaļ ievestām precēm, tai ir šaubas, vai otrais nosacījums, proti, ka "attiecīgās personas rīcība neietver maldināšanu vai acīmredzamu nolaidību", būtu jāizvērtē tikai saistībā ar parādnieka likumīgo pārstāvju rīcību vai būtu jāņem vērā arī tās darbinieku rīcība.

48. Vispirms, kā norāda Komisija, jēdzienu "attiecīgā persona" (vācu valodā – "Beteiligten") nedrīkst jaukt ar Muitas kodeksa 202. panta 3. punkta otrajā ievilkumā minēto jēdzienu "persona, kas piedalījusies". Lai gan Muitas kodeksa 212.a pantā vācu valodā izmantotais jēdziens var radīt šādu sajukumu, daudzās citās valodu redakcijās ir minēts jēdziens, kas ir tuvāks vācu valodas jēdzienam "betroffene Person", piemēram, "the person concerned" angļu valodā, "intéressé" franču valodā, "el interesado" spāņu valodā, "l'interessato" itāļu valodā un "den berörda parten" zviedru valodā.

49. Tā kā Muitas kodeksa 212.a pantā ir atļauti atbrīvojumi no muitas nodokļiem, šo atbrīvojumu nosacījumi ir jāinterpretē strikti [23]. Līdz ar to jēdziens "attiecīgā persona" ir jāsaprot plaši un tas ietver ne vien tādu personu rīcību, kuras tieši piedalās attiecīgo preču pretlikumīgajā ievešanā, bet arī jebkuru personu, kura varētu stāvēt aiz šādas pretlikumīgas ievešanas, tomēr ar nosacījumu, ka rīcība var tikt attiecināta uz parādnieku [24].

50. Šajā kontekstā būtu jānorāda, ka var uzskatīt, ka pati *Ultra-Brag* ir rīkojusies nolaidīgi organizatorisku trūkumu dēļ, proti, jo tā nav rīkojusies rūpīgi, deleģējot uzdevumus vai uzraugot savus darbiniekus. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai pamatlietā pastāv šāda nolaidība.

51. Tomēr, atgriežoties pie iesniedzējtiesas jautājuma, proti, vai *Ultra-Brag* darbinieku rīcība var tikt attiecināta uz *Ultra-Brag*, lai konstatētu acīmredzamu nolaidību [25], principi, atbilstoši kuriem tiek noteikts, vai darbinieka rīcība un/vai zināšanas varētu tikt attiecinātas uz tā darba devēju – kā es to analizēju saistībā ar pirmo un otro jautājumu – ir piemērojami arī šajā ziņā. Līdz ar to, ja *L* ir rīkojies viņam uzticēto uzdevumu ietvaros un/vai savas kompetences ietvaros, viņa rīcība ir jāņem vērā, nosakot acīmredzamas nolaidības esamību [26].

23 — Skat. spriedumu, 1999. gada 11. novembris, *Söhl & Söhlke*, C-48/98, EU:C:1999:548, 52. punkts.

24 — Jēdziens "attiecīgā persona" ir lietots citviet Muitas kodeksā, proti, 239. panta 1. punktā, kas attiecas uz ievedmuitas nodokļu atmaksu vai atlaišanu. Saistībā ar šo normu ir ticis nolemts, ka attiecīgā persona nozīmē "personu vai personas[, kuras ir samaksājušas vai kurām ir jāmaksā šie nodokļi], vai viņu pārstāvjus un visas citas personas, kas iesaistītas attiecīgo preču muitas formalitāšu kārtošanā vai devušas šo formalitāšu kārtošanai nepieciešamos norādījumus". Skat. Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai [..] Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1993, L 253, 1. lpp.), 899. panta 3. punktu.

25 — Jāatzīmē, ka lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav nekādas norādes par to, ka iesniedzējtiesā izskatāmajā lietā būtu runa par maldināšanu.

26 — Tas pats attiecas uz *MS Aargau* kapteini, lai gan lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav nekā, kas norādītu, ka viņš ir rīkojies nolaidīgi.

52. Iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai *L* rīcība ietver acīmredzamu nolaidību. Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka tostarp būtu jāņem vērā to normu sarežģītība, kuru neizpildes dēļ ir radies muitas parāds, kā arī uzņēmēja profesionālā pieredze un rūpība [27].

53. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka uz trešo Tiesai uzdoto jautājumu ir jāatbild šādi: Muitas kodeksa 212.a pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas, vai "attiecīgās (juridiskās) personas" rīcība ietver maldināšanu vai acīmredzamu nolaidību, būtu jānosaka nevis tikai attiecībā uz pašu sabiedrību vai tās likumīgajiem pārstāvjiem, bet arī attiecībā uz jebkuru darbinieku, kurš rīkojas viņam uzticēto uzdevumu ietvaros un/vai savas kompetences ietvaros.

IV – Secinājumi

54. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, iesaku Tiesai uz *Finanzgericht Baden-Württemberg* (Bādenes-Virtembergas Finanšu tiesa) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

— Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi, grozītajā redakcijā, 202. panta 3. punkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka juridiska persona kļūst par muitas parādnieku atbilstoši šim ievilkumam, ja kāds no tās darbiniekiem, kurš nav likumīgais pārstāvis, ir pretlikumīgi ievedis preces ES muitas teritorijā, rīkojoties viņam uzticēto uzdevumu ietvaros un/vai savas kompetences ietvaros;

— Regulas Nr. 2913/92 202. panta 3. punkta otrais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka juridiska persona kļūst par muitas parādnieku atbilstoši šim ievilkumam, kad kāds no tās darbiniekiem, kurš nav likumīgais pārstāvis, ir piedalījies pretlikumīgā preču ievešanā ES muitas teritorijā, rīkojoties viņam uzticēto uzdevumu ietvaros un/vai savas kompetences ietvaros, ja darba devējs apzinājās vai viņam būtu bijis jāapzinās, ka šāda ievešana ir pretlikumīga – tas ir jānosaka, atsaucoties uz darbinieku, kuram attiecīgā lieta ir uzticēta;

— Regulas Nr. 2913/92 212.a pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas, vai "attiecīgās (juridiskās) personas" rīcība ietver maldināšanu vai acīmredzamu nolaidību, būtu jānosaka nevis tikai attiecībā uz pašu sabiedrību vai tās likumīgajiem pārstāvjiem, bet arī attiecībā uz jebkuru darbinieku, kurš rīkojas viņam uzticēto uzdevumu ietvaros un/vai savas kompetences ietvaros.

27 — Spriedumi, 1999. gada 11. novembris, *Söhl & Söhlke*, C-48/98, EU:C:1999:548, 56. punkts, un 2015. gada 25. jūnijs, *DSV Road*, C-187/14, EU:C:2015:421, 46. punkts.